

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő MARÓT SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

A román politikának nagyon el kellene olvasnia Radics legújabb nyilatkozatát, amit ma a Neue Freie Presse közöl. Radics a kisebbségek jogainak feltétlen respektálását követeli és ezeket fűzi hozzá: „A szovjetkormányzat vezető körői a demokratikus elvek alkalmazásától és a kisebbségekkel való bánásmódtól teszik függővé, hogy milyen mértékben terjesztik ki propagandájukat az egyes Balkán-államokban. Romániával szemben csekélyebb érdek vezérel bennünket, mint Magyarország iránt, amely Jugoszláviával és Csehszlovákiával szemben lemondana minden irredentáról. Az ilyen külpolitikái alakulás Jugoszláviának és Csehszlovákiának egyaránt érdeke.” Radicsnak ez a nyilatkozata ismét meggyőzhetne minden román tényezőt, hogy a külpolitikának a kisebbségi kérdés a tengelye és hogy más országok politikusai mennyire ki tudják használni Románia ellen az ország mai kisebbségi politikáját. A szovjet is a kisebbségek elégedetlenségére szeretne belekapaszkodni, pedig tudja jól, hogy egyetlen kisebbség sem óhajt a kommunistákkal fogózni. Nem szabad tovább menni botorú és vakon a mai politika útján. A nemzetközi fórumokon elhangzott ígéretek és fogadalmak értéke elkorpot és ime: még Románia szövetségesei is Románia gyenge oldalában keresik a maguk erősését. Az a román politikus, akinek koncepciója eddig nem látta át, hogy milyen veszélyeket zúdít az országra a mostani kisebbségi kurzus, az okuljon Radics kijelentéséből. Ugy látszik, hogy a kisanant minden úgynevezett szilárdsága és egysége mellett a csehek és jugoszlávok arra törekednek, hogy Magyarországgal politikai békét kössenek és az irredentát Románia felé tereljék. Jó lesz nem nagyon bízni tehát ebben a híres kisanantban. A román kormány ne engedje, hogy a szerb és jugoszláv kormányok megelégeljenek őt a magyarsággal való kibékülésben. Mialatt ezek a szövetségesek a fórumon a román kormányt határtalan bizalmukról biztosítják, azalatt azon dolgoznak, hogy Románia a népek békés koncernjének megteremtésében hoppon maradjon. Ha a kormányzás nálunk a mai szellemben folyik tovább: ezt a céljukat el is fogják érni. Kevesebb üres szavazatot Genfben, Bernben, Amsterdamban a kisebbségek irigyléseméltó paradicsomi sorsáról és több megértést, pozitív pacifista tettet és állandó kiegyenlítő harmóniát idehaza.

Miért is hiszik azt az illetékes faktorok, hogy minden kijelentésüket készpénznek veszik. Tipikus példája ennek a elvakításra törekvő, téves módszernek Pteancu Sándor vezérigazgató legújabb nyilatkozata, amit az Infratireában olvassunk. A közoktatási kormány tudvalevőleg kulturzóna megteremtését rendelte el a határ mentén. A kulturzónát más néven buzgó románosításnak nevezik. Köztudomású, hogy annak idején Apponyi is külön eljárat adott azoknak a tanítóknak, akik nemzetiséglakta vidékeken az államnyelvet

sikeresen tanítják. Pteancu Sándor most így disztigvál az Apponyi és az Anghelescu-féle kulturzóna között: „Apponyi a zónáját a román iskolák bezárása által teremtette meg. El akart tüntetni mindent, a mi nem magyar, tehát immoralis célja volt és jogtalan és erőszakos eszközöket alkalmazott. A mi kulturzónánknak nincs ellenséges célja a kisebbségekkel szemben, nem irányul iskoláik ellen, hanem a román iskolákat akarja támogatni, hogy reparálja az idegen uralom alatt elszenvedett jogtalanságokat ezen a területen. A törvény nem akarja a nemromán iskolák számát csökkenteni, amelyek működésüket nemromán népek javára folytathatják.” Így nyilatkozik Pteancu, az a férfiú tehát, akinek előterjesztésére két év óta a kisebbségi iskolákat részben bezárják, rész-

ben nyilvánossági joguktól megfosztják. Csak nem hiszi józan ember, hogy Pteancu Sándor összes ténykedéseit egy ilyen kijelentés elmoshatja. Vagy most már az egész világ esküt tesz reá, hogy a nemromán iskolák tovább folytathatják munkásságukat?

Számos magyar bírót elbocsájtottak, mert állítólag nem bírják a román nyelvet. Most pedig elrendelik, hogy a bírák vizsgát kötelesek tenni a román nyelvből. Hát ha a vizsga csak ezután jön, honnan sejtették eddig, hogy az elbocsájtott bírók nem tudnak románul. Minden logika szerint előbb kellett volna jönni a vizsgának és aztán az elcsapásnak. Hiszen, ha nálunk a politikát a logika irányítaná!

Feloszlalják a német birodalmi gyűlést

Ebert elnök aláírta a feloszlató rendeletet — Nagy botrányokat provokáltak a kommunista képviselők

Berlin, augusztus 28. A birodalmi kancellár tegnap délelőtt jelentést tett a birodalmi elnöknek a politikai helyzetéről, amelynek megítélésében a kancellár és az elnök között a legteljesebb összhang mutatkozott. A birodalmi elnök a londoni megállapodásoknak augusztus 30-án történő aláírásához megadta a hozzájárulását és megegyezett felfogása a birodalmi kancellárral abban, hogy a megállapodások aláírása azzal a kötelezettséggel jár, hogy valamennyi parlamentáris lehetőséget ki kell aknázni a szakértői jelentés keresztülviteléhez szükséges törvények meghozatalának elmozdítása érdekében.

Ennek megfelelően a birodalmi elnök kijelentette a kancellárnak, hogy elhatározott szándéka a birodalmi gyűlést feloszlalni abban az esetben ha a meghozandó törvények nem kapnak meg a szükséges többséget.

Marx kancellár aláírta Ebert elnökkel a birodalmi gyűlés feloszlására vonatkozó rendeletet.

A rendeletet abban az esetben érvényesítik, ha a nemzeti párt megakadályozná a vasutügyi javaslat elfogadására szükséges kétharmad többség kialakulását.

Berlin, augusztus 28. A birodalmi gyűlés ülésén a kommunisták indítványozták, hogy a kizárt és letartóztatásban levő képviselőket bocsássák be a parlament ülésére. A javaslat tárgyalásánál visaró botrány tört ki, amelynek során Brodauf képviselő és a kommunisták között

tettelegességre is került a sor.

Höllein és Köhnen ököcsapásokkal sujtották azokat a demokrata képviselőket, akik Brodauf védelmére siettek. Rettenő kavargás és szabályszerű verekedés támadt. A karzatán pfujkiáltások hangzottak el. Az elnök kénytelen volt az ülést bezárni.

Az ülést 12 óra 10 perckor uiból megnyitották.

A birodalmi gyűlés, miután a közfelfe-

désügyi miniszter kijelentette, hogy ezután is felelős miniszter marad, akihez a törvényhozás a birodalmi vasutak ügyében mindenkor megkeresést intézhet, második olvasásban is befejezte a vasutai vonatkozó javaslatok vitáját. A kerettörvényhez a második olvasásban egyetlen képviselő sem kért szót s így

valamennyi Dawes-törvény tárgyalását a második olvasásban befejezték.

Több más ügy elintézése után az ülést délutánig félbeszakították.

A délutáni ülés háromnegyed hat órakor kezdődött. Wallraff elnök nyilatkozatot tett a délelőtti ülésen történt eseményekről s bejelentette, hogy Gruber, Eppstein és Nedermeyer képviselőket, akik a megállapítás szerint a verekedést elkezdték, a mai ülés tartamára kizárja. Miután a három képviselő a termet nem hagyta el, az elnök öt percre felfüggesztette az ülést.

Az ülés újból való megnyitása után Wallraff elnök megállapítja, hogy a kizárt kommunisták nem hagyták el a termet és minthogy az elnöki intézkedésnek nem tettek eleget, husz ülésről való kizáratásuk automatikusan életbe lép. Az elnök ezután kiüritteti a páholyokat és felkéri a képviselőket, hogy hagyják el helyüket.

A kommunisták a teremben maradtak és az Internacionálét énekeltek.

A két kizárt kommunista képviselőt, Eppsteint és Grubert rendőrsztrviselők vezették ki. A harmadik képviselő Nedermeyer a rendőrség megjelenése alkalmával már nem volt a teremben.

Berlin, augusztus 28. A pártvezérek tanácsának ülésén hangsúlyozták, hogy a Dawes-törvények harmadik olvasása előreláthatóan hosszabb időt fog igénybevenni s így a befejező szavazásra csak pén- teken kerülhet sor.

A román nemzeti párt nem vesz részt a hivatalos Avram Jancu-ünnepen

Maniu Gyula, a román nemzeti párt elnöke az Avram Jancu-ünnep alkalmával a párt szervezeteinek a következő körlevelet küldte szét:

Elnök úr!

Augusztus 31-én, valamint szeptember 1-én és 2-án zajlanak le Tebea, Vidra és Campeni községekben Avram Jancu születésnapjának emlékeztetőre tartandó ünnepélyek.

A román nemzeti párt méltó fénnel öhajítja megünnepelni Avram Jancu emléket, aki történelmünknek egyik legnagyobb alakja volt, tagja volt az 1848–49. évi román nemzeti komiténak, parancsnoka az erdélyi légióknak, amelyet ez a komité szervezett népünk felszabadítása céljából állított fel.

A román nemzeti párt vezetősége a következőket határozta el:

1. A párt testületileg részt vesz az Astra által Campeniban augusztus 31-én, este 6 órakor rendezendő ünnepségen.

2. A párt teljes kegyeletével fog hó-

dolni a nemzeti hős előtt, augusztus 31-én Campeniban a pártvezetőség ünnepélyes ülésén.

3. A román nemzeti párt tagjai az ünnepségek alkalmából teljes hódolattal fogják üdvözölni a kiegészített Románia felsőges uralkodó-párját; a párt parlamenti tagjai, valamint a vezetőségnek és a helyi bizottságoknak tagjai azonban távol fogják magukat tartani minden fogadtatástól, bankettől, vagy hivatalos ceremóniától, amelyet a mostani kormány szervez, vagy vezet, vagy amelyen a kormány tagjai akár részt is vesznek, azok kivételével, amelyen hivatalos minőségük folytán részt kell venniük.

Kérjük önöket, szíveskedjék ezeket a párt parlamenti tagjaival, valamint vezérőrbizottságának tagjaival tudatni, azzal, hogy a Campeniban tartandó ünnepélyes pártülésen részt venni szíveskedjék.

Kolozsvár, 1924. augusztus 22. Ma-niu Gyula dr. elnök.

Károly trónörökös érdekes nyilatkozata egy párisi lapban

Károly, Románia trónörököse az elmúlt hetekben Párisban járt és ott a következő nyilatkozatot adta a „Le Roumanie economique et financière” című francia nyelvű közgazdasági szemlének:

— Mi a véleménye fenségednek — kérdi az újságíró, — Románia gazdasági helyzetének helyreállításáról:

— Ha Románia gazdasági helyzete, — mondta a trónörökös — kritikus is volna, az csak a változásokkal lehet kapcsolatban. Országunk mindenféle termékben gazdag, ennek az értéke nem vitatható el és így gazdasági krízisről nem is lehet beszélni. A talaj és altalaj termelése bőségesen elég arra, hogy hasonló gazdasági veszélytől megvédjen. Csak a pénzügyi rendszer és a bankjegyzkrízis mutatott olyan külsőségeket, amelyek gazdasági krízisnek tűnhetnek fel.

— En — folytatta — az idegen tőke együttműködésének szükségességét vallom. Hogy országunk sok vagyonát értékére emelhesstük, szükségünk van igen tekintélyes tőkére és az idegen tőke közreműködése csak hasznos lehet Románia gazdasági fejlődésére. Az azonban kötelességünk, hogy teljes gazdasági függetlenségünket megőrizzük. Ezzel azt akarom mondani, hogy az együttműködés alatt nem értem soha az idegen tőke dominálását. Az új bányatörvénynek az az alapelve, hogy megvédjük fontos nemzeti érdekeinket és azt hiszem, egyes körök igazságtalanul hirdették annak fontosságát. Ofélsege, a király londoni látogatása alkalmával tárgyalt az idegen tőke ügyéről. De bárhogya is van, komoly véleményem nem lehet más, mint, hogy meggyőződhetek arról, hogy az idegen tőke szükséges az ország gazdasági fejlődése érdekében.

A trónörökös elragadtatással nyilatkozott a francia ipar nagyszerű pompázásáról, különösen a légi jármű és motorgyártás nagy fellendüléséről. Ezután a romániai politikai viszonyokról beszélt:

— Egyes hírforrások — mondja — olyan híreket terjesztettek, amely Romániáról olyan benyomást kelthetett, mintha itt zavaros atmoszféra uralkodna. Ebből egy szó sem igaz. Minden álhirt és feltevést a forradalomról egyes egyének terjesztik, ezeknek azonban tendenciósuk éle van és azok, akik ismerik az ország karakterét, ezt nem vehetik komolyan.

A Viitorul nagy örömmel üdvözlöi ezt a nyilatkozatot, amely alkalmas arra, hogy eloszlasson minden kétséget afelől, hogy az országról külföldön terjesztett álhírek teljesen alaptalanok és nélkülöznek minden komolyságot.

Mussolini részt vesz a Népszövetség tárgyalásain

Apponyi nyilatkozata

Apponyi Albert gróf, mielőtt Genfben utazott, nyilatkozatot tett a lapok munkatársai előtt:

— Sohasem állítottam — mondotta Apponyi — mintha a trianoni békebe megnyugvást találnék, azonban soha nem uszítottam és nem fogok uszítani erőszakos eszközökre. Ez bűn volna és nem volna logikus, mert hiszen az erőszak soha nem vezetett békéhez, hanem csak újabb igazságtalanságokhoz.

Kíváncsi mindenek

előtt — jelentette ki Apponyi — hogy a szerződések lojálisan hajtassanak végre. Szünjön meg az a mai állapot, hogy amíg Magyarország terhes pontok szigorú betartását követelik, sőt azokat csak súlyosbítták, addig néhány javunkra szóló határozatot, nevezetesen a kisebbségek oltalmát, amely az alapszerződéssel szerves egységet képez, lépten-nyomon megsértik.

— Számos leküzdendő nehézségek előtt állunk, — érvelt Apponyi. A háborús szellemet — mely még mindig uralkodik — le kell küzdeni. A bekezdő intézmények

sorában első helyen a Népszövetség áll, melynek elvileg legnagyobb barátja vagyok. Azonban meg kell vallani, hogy a Népszövetség ma valóságban inkább a régi szövetségek fenntartását és túlsúlyuk biztosítását képviselik, mint a pártatlan igazságot. Mindazonáltal — jegyezte meg végül — ebben az intézményben élénken kell közreműködnünk, hogy elősegítsük igazi és megfelelő rendeltetésében és hivatalában.

Rómából jelentik: A lapok szerint Mussolini az utolsó pillanatban elhatározta, hogy részt vesz a genfi népszövetségi tárgyalásokon.

A kormány delegátusai a Kereskedelmi Csarnok mintavásárján

Hogy a kormány is milyen nagy jelentőséget tulajdonít a nagyváradai Kereskedelmi Csarnok kiállításos vásárának, arra legjellemzőbb, hogy két tagját: Constantinescu Tankréd kereskedelmi és Mosoiu Traján közgazdasági minisztert ideküldi szeptember 6-ra, a kiállításos vásár megnyitására. Véljük, a közlekedési- és pénzügyminiszterumnak egy-egy államtitkára. A vásár országos jelentőségét fogja biztosítani az a körülmény is, hogy ugyanabban az időben tartják országos kongresszusukat Nagyváradon a kereskedelmi és iparkamarák.

Különben ma már a kiállítási helyiségnek csaknem minden négyzetmétere bérbe van adva. A legtöbb közül hatvan kiállítón kívül újabban a következők jelentkeztek: Astor bútore és faáruháza, Daniberg és Waldner bútorkereskedő, Deczky Sándor cipész, Gunda Testvérek cipőgyára, Hackmayer J. urisabó, Kauffmann Nővérek kézimunka-tüzlete, Matla János gyermekkosci- és játékaru üzem, Nagyvárad Vasöntő és Gépgyár, Vidor Mané könyvkereskedő, Farkas József kovács és kerékgyártó mester, Relohard Dezső cipő-tüzeme.

Esnek az árak a gabonátözsden

A „Dimineața” jelenti Galacból: A gabonátözsden tegnap nagy pánik uralkodott. A külföldi valuták esése folytán a kereskedők körében zavar és tájékozatlanság keletkezett. Az összes termények vagononként 3–4000 lei áresést szenvedtek. Az eladók és a vevők egyaránt tartózkodtak az üzletkötéstől a kialakult árak mellett.

Nagyban befolyásolta az árakat, hogy a bankok értesítették a tözsdet, hogy a fontsterling árárt 925 lejben állapították meg.

Tengeriben tüzet egyáltalán nem volt. A gabona ára változatlan maradt. A galaci és brailai malmok intervenció vásárlásai akadályozták meg egyelőre az áresést.

A „Dimineața” munkatársa előtt egy tekintélyes gabonakereskedő akként nyilatkozott, hogy a lei javulása nagy bizonytalanságot idézett elő. A külföld egyáltalán nem keres árut a gabonátözsden. A pénzhány növeli a pánikot. Nagy exportőrök tartózkodnak a pénzhány miatt a vásárlástól, mert a bankoknál nem kapnak hitelt.

Dorian Terrace és Dorian-filmszínház

9 órákor

6 órákor

Ma pénteken

VIGJÁTÉK MŰSOR

Hét évig nem lesz szerencsém

5 felvonásban.

Faily megszökik hazulról

Amerikai burleszk 2 felvonásban.

Az elrendelt és visszarendelt munkaszünet

Tegnap késő este, mikor a „Nagyvárad” megjelent az utcákon: kellemetlen meglepetés érte az olvasókat. A rendőrség hírdelményére várakoztak a lapban arról, hogy csütörtökön, azaz Boldogasszony ünnepén munkaszünet van, a gyárak üzeme szünetel és az üzleteket is kell zárni.

Elképzeltető a kínos megdöbbenés. Ma, amikor a kereskedelmi élet pang, mikor minden órát, minden percet ki kell használni, akkor egy ilyen váratlan munkaszünet jelenté-nyen kárt jelent és méltán kell felzudulást. Anál jogosabb volt a zugolódás, mert tudjuk, hogy a munkaszüneteket minisztertanácsilag szabályozták és így helyi hatóságok saját tetszé-ük szerint a gazdasági élet vérkeringését meg-állíthatják. Már pedig a Nagyboldogasszony ünnepén a minisztertanács határozata szerint a vasárnapi munkaszünet nem kötelező.

De hát hiába, a rendelet: rendelet. Nagyvárad polgársága hozzászokott már ahhoz, hogy a hatósági rendeleteknek engedelmeskedjen még akkor is, ha azoknak semmiféle tör-nyes alapjuk nincs. Ennélfogva a gyárak ra reggel szétzavarták a munkára jelentkező munkásokat, akik nem valami hízélgő szavak-ot fogadták a napi kereset elvesztését jelentő-ri. A boltok redőnyei zárva maradtak. Az utcákban a tisztviselők nem jelentek meg.

A nagyvárad kereskedővilág vezetősege azonban csakhamar értesült róla, hogy egyel-lyl Nagyváradon kötelesek az emberek munkaszünettel megünnepelni Nagyboldogasszony apját, míg más városokban vigan folyik a szünetes, produktív munka. A Csarnok ve-zősége tehát azonnal akcióba lépett, hogy a helyes rendeletet hatályon kívül helyezze.

A Csarnok vezetősége ezután a rendőrségre ment, ahol megkérdezték Bunescu rendőrigazgatót, hogy milyen törvény alapján rendelte el a munkaszünetet?

A rendőrigazgató behozatott több törvényt s rendeletet, de egyikben sem lehetett kibőn-észni, hogy ma munkaszünet volna.

Erre Bunescu előadta, hogy őt tegnap felután egy Saha n nevű ur felkereste és a kamarára való hivatkozással kérte, hogy ren-deljen el mára munkaszünetet. Ő ennek ele-jét is tetti.

A Csarnok vezetői ugyancsak elképedtek ennek hallatára. Hogy egy ur megjelenik a rendőrségen, azt mondja, hogy ő a kamara és ez már elegendő arra, hogy megállítsák egy városban a termelést — ez bizony elég bohém dolog.

A rendőrigazgató ezután kijelentette, hogy különben is Avram Iancu születésének száza-dik évfordulója van és ez olyan nagy ünnep, akár a király születésnapja.

— Ötlete egy születésnapján sincs munkaszünet — felelték a kereskedők.

Horváth József kapitány ezután a keres-kedők kérésére felhívta a kolozsvári és a temesvári rendőrséget meg tudakolandó, hogy ott van-e munkaszünet. A válasz csakhamar megjött: szó sincs munkaszünetről.

Bunescu rendőrigazgató ekkor azt kér-dezte a megjelentektől, hogy ők tulajdonképen milyen címen intervénálnak?

— A Kereskedelmi Csarnokot képviseljük — Ez nem törvényes fórum. Jöjjen fel a kamara.

Dr Fried János telefonált a kamarába, ahonnan dr Oláh Béla főtitkár azonnal meg-jelent a rendőrségen és kérte a rendelet visszavonását.

Vége Bunescu rendőrigazgató úgy dön-ött, hogy a munkaszünet déli fél 12 órakor, a gör. kel. templom istentiszteletének befeje-zésekor véget ér.

A Csarnok vezetősége ezt tudatta úgy, ahogy módjában állott, a kereskedőkkel.

A Csarnok vezetősége így nyilvánított: — Déli fél tizenkettőkor véget ért a munkaszünet. De mit ér ez? A gyárak az üzemet arra a napra már elvesztették s a kereskedelmi alkalmazottak szétszéledtek. Ki-számítottuk nagyjában, hogy legalább egy millió lejt tesz ki a könnyedén és alap nélkül kibocsátott rendelet folytán előállott közgazda-sági veszteség. Érthetetlen előttünk, hogy minden felsőbb rendelkezés nélkül, a helyi hatóság honnan vett magának jogot ahhoz, hogy ilyen rendelkezést bocsásson ki.

Ez természetesen előttünk is érthetetlen. Rendezett közigazgatás mellett el sem képze-...

hető, hogy a polgároknak a hatóságok iránt tanúsított tiszteletével ilyen játékok üzenek.

Aradról jelentik: Az aradi prefektúra ren-DELETEL adott ki, hogy az Avram Iancu centen-narium alkalmából csütörtökön munkaszünet tartandó. Ez ellen az érdekelt közigazdasági körök tiltakozást jelentettek be, mert a kor-mánynak van joga csak munkaszünetet ki-mondani, már pedig a kormány, amely a leg-nagyobb gonddal dolgozta ki az Avram Iancu ünnep programját, a munkaszünetet nem ren-delte el. Ünnepelni lehet munkával is.

Az erdélyi és bánáti tanítók kongresszust tartanak Nagyváradon

Közös akció a tanítói érdekek védelmére

Tegnap kezdődött meg az erdélyi és bánáti tanítók kétnapos kongresszusa Nagyváradon. Több, mint kétszáz tanító gyűlt össze Erdély minden részéből és résztvett a kongresszuson néhány regátbéli tanító is, akik erdélyi kollégáik viszonyait akarják megismerni.

Férfiak, nők vegyesen ülnek sorba a Katolikus Kör nagytermében megnyitott kongresszuson. Sehol egy arc, amelyről látni lehetne a jólét nyomait. Agvondolgo-zott, kerges-kezü emberek. Mert, ma a ta-nítók, hogy megjelenjen, bizony el kell, hogy végezze a házkörüli munkát is és nem ritka az olyan tanító, aki maga vágja a tüzelő-fáját és műveli a veteményes kertiért. Ugy-szólván kivétel nélkül kopottas ruháju em-berek. A nőknél az a kínos gondosság lát-szik meg, amellyel egyetlen ruhájukat vé-dik, hogy megmaradjon, mert jövőre is kell. Új ruhát pedig nincs miből venni.

A sorokban vegyesen ülnek: románok és magyarok. Csak az látszik meg rajtuk egyformán, hogy bizony ezek az emberek, a kultúra harcosai nem lehetnek a legra-gyosabb helyzetben.

A kongresszust főcélja az volt, hogy memorandumot dolgozzanak ki, amelyben arra kériék a kormányt, egységesítse a ta-nítók fizetését. Az erdélyi tanító ne kap-jon kevesebb fizetést, mint a régi királyság-beli és rendezzék végre a nyugdíjkérdést, mert ma: nagyon sok öreg nyugdíjas ta-nító van, aki nyolcva és ötven évi havi nyug-díjat kap az államkincstártól, holott a nyugdíjárulékot egy emberöltőn keresz-tül levonták a fizetéséből.

A kongresszust istentisztelet előzte meg, amelyet a görög keletiek templomá-ban tartottak.

Ezután a Katolikus Kör nagytermé-ben gyűltek össze és Suteu Traján fogat-rasi tanító nyitotta meg a kongresszust, amelyen megjelent dr Popovici Miklós prefektus a kormány képviselőjében és Szilágyi-Corbu János, valamint Ca-ba Agoston tanfelügyelők a tanhatóságok képviselőjében.

A megnyitó beszédben Suteu tanító elmondotta, hogy a háború befejezte óta ez a hatodik országos kongresszus és az Erdélyi és Bánáti Tanítóegyesület negye-dik rendes évi gyűlése. Hangoztatta a kon-gresszus fontosságát.

Utána dr Popovici Miklós prefek-tus a kormány nevében üdvözölte a kon-gresszust. A megjelent tanítókat hazafiasságra és a nemzeti érzés istápolására buzdította és óva intette őket, nehogy a bolsevizmus és rendezavarás agitátorjai-nak higgyenek, mert ezek a nemzet meg-rontói.

A kongresszus első előadója az elnök-lő Suteu Traján tanító volt. Ismertette a tanítóegyesület múlt évi tevékenységét és reámutatott arra, hogy csak egy erős, kompakt szervezet képes a tanítás és dekeiért a hatóságok előtt is közbenjárni.

A pénztáros jelentése után Vuia Gyula karánsebesi igazgató a Nagyromá-niában 1919-ben első ízben tartott szabi ni kongresszus volt elnöke üdvözölte a meg-jelenteket a karánsebesi tanítók nevében és hazafiasságra intette a tanítókat. Caba Agoston tanfelügyelő a tanhatóság nevében mond üdvözlő beszédet.

Catone Ambrus igazgató a nyugdíj-kérdést ismerteti. A tanítói nyugdíjrend-szer végleges megalapozására szükség van, mert ma a nyugdíjas tanítók és tanítónők a legnagyobb nyomornak vannak kitéve és most ez a tanítás legégetőbb kérdése.

Az előadáshoz többen szólottak hozzá és a tanító indítványára elhatározták, hogy memorandumot dolgoznak ki a nyugdíjörvényre és fizetés egységesítésére vonatkozólag és ezt a kormány elé viszik, hogy a tanítói nyugdíjörvény alapján ezt vegyék. A memorandumot kidolgozó bi-zottság elnöke Catone igazgatót dele-gálta ki a kongresszus.

Teneca Vasile tenkei kerületi inspek-tor szól meg hozzá a nyugdíjkérdéshöz:

— A tanítás helyzete — mondja — nagyon nehéz, de különösen nehéz az er-délyi tanítók sorsa.

mert most a kormány nem része-egyenlő elbánásban a regátbéli és erdélyi tanítókat.

A regátbéli tanítók fizetése jóval maga-sabb és így anyagi helyzetük, a megélheté-sük könnyebb és jobb. (Felkiáltások min-denfelől: Ugy van! Igaza van.)

Elnök: Kéri a szónokot, hogy csak a tárggyal foglalkozzon.

Teneca: Nem akarok politizálni és a tárggyal vagyok. Nézzék csak meg mi a mi helyzetünk: egy öreg nyugdíjas tanító nyolcvan lejt kap egy hónapra az állam-tól. In: vagyok én, harminchárom eszten-

Atlanic mozgó **Apollo mozgó**
9 1/2 órákor 6 és 9 órákor

1924 aug. 29—31-ig péntektől-vasárnapig

Arábiai éjszakák

vagy

Az ezred leánya

arábiai történet 7 felvonásban.

A főszerepben:

Priscilla Dean.

Rendes helyárak!

Rendes helyárak!

Theil szalámi Sibiu — Nagyszeben

deje fizetem a nyugdíjat. Hatodik éve, hogy a fizetésem tízzázalekát levonják azon a címen, hogy nyugdíjalapra megy, a nyugdíj mégis nyomorúságos kevés. *Le az oka annak, ez a kildátalanság, hogy az állásom nem megy a tanítói pályára.* És tarthatunk száz kongresszust, ha a kormány nem segít végre a legerősebben ezen a helyzeten, nem javul sem a mi sorunk, sem az általános helyzet.

Ilyen rendszer mellett az analfabetizmust sohasem tudjuk leküzdöni és a faluk parasztsága európai kultúra helyett megmarad az eddigi műveltlenségében.

Egy órákor megszaktították a kongresszust és délután fél négykor folytatják azt.

Délután Toni Jorgista képviselő tartott több mint három órás, igen érdekes előadást Eminescuról, a románok nagy költőjéről, aki egy esztendőig 1875-ben tanfelügyelő is volt.

A kongresszust ma délelőtt folytatják.

Kézből is elveszik a sintérek a kutyát

Éjszakai vadászat a város főterén

Tegnap tíz óra után a Mária Királyné-térén sintérek jelentek meg és a szokatlan késői órákban kezdtek vadászni a pórázon vezetett kutyákra. Egy idősebb hölgy egy gyönyörű selyem pincsit vezetett és a brutális cigánysintér kitépte a kezéből a kutyát és elvitte.

Nem tudjuk, mi szükség van a gondozott, tiszta kutyákat, amelyek után tekintélyes adót fizetnek, összefogdosni. Azt sem tudjuk, hogy miért kell este tíz órákor a város legforgalmasabb utvonalaiban kutyákra vadászni, mikor a külvárosban ijesztően hatalmas szaladgálnak éjjelnappal, de azokkal a sintérek nem törődnek. Egyszerűen azért nem törődnek a kóbor kutyákkal, mert azokat, ha el is fogják, nem váltja ki senki. Tegnap este nagy tömeg nézte a brutális sintér munkáját és különösen sajnálták a szép kis fehér pincsit. Olyan fenyegető volt a hangulat, hogy a sintér a rendőrségre ment, ahova a tömeg is követte. Követelték vissza a seym pincsit, de nem adta. Vitte tovább a Körs utcán, de nem tette be a kocsiába és ezzel mintegy tudtul akarta adni, hogy a kis kutya sorsa még nincs megpecsételve, lehet alkudni. Száz leíért vissza is adta a sintér a kutyát és mint akik megkeresték azt az összeget, amit akartak, hazamentek. Különösnek tartjuk, hogy a városi urak így engedik zsarolni a publikumot. Duplán megadóztatják a kutyák gazdáját, mert egyszer fizetnek adót, egyszer pedig a sintérnek kell adni száz leiket, akkor, mikor a pórázon vezetett luxuskutyát a kézből kitépi.

Fontos értesítés.

Azon célból, hogy az igen tisztelt vevőközönség legszelebb rétege is megköszönést szerezhesen azon ténnyről, hogy a már közliudatba áment

Darvas harisnyái a legjobbak
a tényeknek meg is felelnek,

500 leuat női, férfi és gyermek **harisnyát**

10 napon át 15% engedménnyel

eladásra bocsájtók. Az összes divatszínak raklárán. :: Csakis elsőrendű gyártmányok kerülnek eladásra.

Óriási megtakarítás.

Ezen engedmény a kötött árakra is érvényes.

Darvas speciális harisnya-ház
Regele Ferdinand-körut 3.

Az utalványcsalásért elítéltek szökési kísérlete a fogházból

Frelberger, Brasnyó, Bartha és Weinberger az éjszaka akartak kimenekülni a börtönből

Már több, mint egy esztendeje hogy a nagyváradi ügyészségi fogház lakói Frelberger Jenő és Weinberger Hermann, akik a postautalvány-csalásért, továbbá Brasnyó József és Bartha Béla, akiket az ötszáz leiesek hamisításáért ítéltek el. Mind a négy ember ítélete meglehetősen súlyos, természetes arányban áll az elkövetett bűn nagyságával.

A négy fogoly a gyors meggazdagodást kereste, ami a háborút és a forradalmakat követő zavaros időkben részben sikerült is. Sokan emlékeznek még Frelberger Jenőre, az elegáns fiatalemberre, aki máról-holnapra tűnt fel a nagyváradi pénzpiacra. Százazreket keresett és százazreket vesztett el és költött szórakozásokra.

A négy elítelt — ügylátszik — sehogy sem érzí jól magát a fogház komor épületében, ahol a rájuk mért büntetést töltik. Frelberger már több ízben szőtt szökési terveket, ezek azonban a kezdet kezdetén meghiúsultak.

Brasnyó József, a szegedi kereskedő is megszökött már egyszer, azonban az üldöző fogházörök még a város területén elfogták.

Szerdán éjszaka két órákor az ügyész-

Friedrich is beleszólt az Eskütt-ügybe

Nagyatádi kitart a lemondás mellett

Budapest, augusztus 28. Az Eskütt-pör közeli tárgyalása rendkívül belekavart a magyar politika szívesdjébe. Szabó István elhatározta, hogy kiválik a kabinetből, elhagyja a földmívelésügyi székét, melyet forradalmakon, megbuktatott kormányok sorozatán keresztül immár öt év óta birtokol. Nagyatádi, aki eddig aligha tapasztalt erélyvel védte pozícióját a ugyancsak hosszas töprengés után juthatott erre az elhatározásra, elmegy, mert cserbe hagyták politikai barátai és kitépték az Eskütt-panama főtárgyalását, amely a földmívelésügyi minisztert mentés nélkül egy csunya panama mocsarába fullasztja.

Erdekes jelenség, hogy Szabó minisztert most a fajvédők akarják a maguk táborába csalogatni. Az egységes-párt igen hidegen fogadja a Szabó miniszter körül történeteket s abszolút nem tanúsít mentő szándékot a miniszter iránt. Nagyatádi lemondása csak Bethlen miniszterelnökkel való tanácskozás után fog tisztán kialakulni. A miniszterelnök már Budapestre is érkezett, egy nappal előbb, mint szándékolta. Hir szerint Bethlen fel fogja kérni Szabót, hogy maradjon, mert genfi utazása előtt nem akarja kiteni a kormányt részleges válságnak. Szabó utódjául Hoyos Miksa grófot emlegetik.

A Nagyatádi körül felviharzott politikai atmoszférába Friedrich István is bedobta a maga szélbomba. Nyilatkozott Friedrich István s ebben a nyilatkozatban nem mond kevesebbet, hogy addig, amíg az Eskütt-ügy elintézve nincs és Szabó miniszter szerepe nem tisztázódik, hozzá se lehet fogni a korrupció kiirtásához.

Sakkfigurának nevezi a paraszti-

ségi fogház pavillonjának emeleti folyosóján szolgálatot teljesítő fogházör gyanús mozgólódást hallott. A hosszú folyosón szokatlan ajtócsapkodás, izgatott iárlálás volt, de csak akkor, amikor a fogházör a lenti folyosót ellenőrizte. Ugyanis egy fogházör állandóan sétál fel- és alá a folyosón. Amikor a fogházör a fenti ügynecvezett „A” folyosón teljesített szolgálatot, akkor

az emeleti cellákban elhelyezett Weinberger, Brasnyó és Bartha ismeretlen módon kijöttek a folyosóra és Weinbergernek sikerült is kijutni az udvarra.

A többiek a közelgő fogházör miatt visszaszaladtak cellájukba. Az udvaron szolgálatot teljesítő fogházör akkor fogta el Weinberger, amikor a fogház falához közeledett.

Reggel a kihallgatáson azután Weinberger elmondta a szökési terv minden részletét, amelyből nem hagyta ki három társa szerepét sem.

Mind a négy fogoly ellen eljárást indult a fogházi szabályok súlyos megsértése miatt.

nisztert Friedrich, aki minden kormány kezében jó volt.

Közben azonban — mondotta Friedrich — Nagyatádi majdnem Mateotti sorsára jutott. Beakarták dobni egy gözmozdonyba. Egy előkelőség ajánlta ezt, hogy Szabót el kell tenni láb alól s ezzel az ajánlattal felkereste Andrássy Gyula grófot, Pallavicini ögrófot és Rakovszky Istvánt is.

Ezekben a kiviteli panama-ügyekben, folytatta nyilatkozatában Friedrich, 1921 év őszén a miniszterelnöki palotában pártközi értekezlet is volt. Bethlen akkor elismerte, hogy bizonyos urak igenis kaptak kiviteli engedélyt, hogy a befolyó haszont hazafias célokra juttassák. Ezek az urak azonban saját zsebüket tömték tele...

Dr Dralie Parfüme Illuziói, Mallatine
crém és puder, Nyárfahajviz, Illuzion

kölnivize, Shampoon stb. stb.

békeimőségben ismét kapható az összes drogeriákban és illatszertárakban

Főraktár: FARKAS ISTVAN Apolló-drogeria.

BUTOR KIALLITÁS!!
Bécsi legfinomabb butorok
megérkeztek.
OLCSÓ ÁRAK!!
BÜCHLER MARTON Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8 szám

Róth Arminnak százmilliárd vagyon volt

A márka zuhanásával spekulálta el magát a fiók-Bosel.

Róth Arminnak a sikkasztó budapesti bankárnak megkerüléséről írtunk már hosszabban. A tegnapi nap folyamán — mint Budapestről jelentik — beszállították a Markó-utcai ügyészégi fogházba és a vizsgálóbíró kihallgatta Róth Armin, aki egyébként tagadja sikkasztásait — vallomása bővelkedik az érdekes részletekben.

Róth Armin kijelenti, hogy semmi vagyon sincsen, mert amiye volt, azt spekuláción elvesztette. Még egy évvel ezelőtt saját állítása szerint majdnem százmilliárdnyi vagyon volt. Ő volt Berlinben a német márka legnagyobb kontreminjere, Párisban is volt bankfiókja és onnét indított ostromot a német márka ellen. Büszkén mondja, hogy rettegett hatalom volt és már abban a hitben ringatta magát, hogy a nemzetközi pénzpiac egyik legnagyobb tényezője lesz. A márka kontreminalásával milliárdokat szerzett ugyan, de a vagyont nem fektette valutába, hanem német értékpapirokba. Ugy spekulált, hogy éppugy, mint tavaly nálunk, mikor a korona rohamosan zuhant: az értékpapírok értéke fokozott mértékben emelkedni fog. De a német tőzsdén megfordítva volt a helyzet. A márka zuhanását az értékpapírok hanyatlása követte és amit Róthék a márkán kerestek, azt az értékpapírokon elvesztették. De egy berlini bankéig, Ehrenfeld, a Róth-Kormos-féle tranzakciók révén Berlin leggazdagabb emberei közé került, több mint 15 milliárd magyar koronával segített Róthéknak, hogy a teljes pusztulástól megmentse őket.

Róth Armin mindössze néhány száz-ezer koronával kezdte meg merész, nagystílusú vállalkozásait és néhány hét múlva már olyan kocsija készült az egyik autógyárban, amelynek akkoriban párja nem volt. Teljes lakosztályt zárt magában a karosszéria, hálófülkével, szalonberendezéssel, sőt fürdőszobával is.

Szegényen került haza Budapestre Róth Armin: de bár bukott ember volt, újra akadtak megbízói. Milliárdokat bocsátottak rendelkezésére, amde szerencsésülaga örökre letűnt.

Macalik Alfréd

A témái: Boros táj, Boros hangulat, Piros tetők, Kanyargó út, Forró júliusi nap...

Egy sokat álmódó művész lírája a tele zsúfolt falon Macalik Alfréd legtermékenyebb esztendőjéből. A váradi festő kolóniában Macalik külön színeket képvisel, a stilizáltan impresszionizmust, a mibe sok a naturalista keménység. Olyannak látja a dolgokat, amilyenek, a milyeneknek egy magasabb teremő élénk állította őket. Nem változtat a természetben, de hangulatain kiterjeszti színeit a pertheista vágy, átölelni a csodálatos, a titokzatos élet monumentális, vagy akár pittoreszk jelenségeit. Fő sajátossága a nyugalom. Váznain megrögződik a kép, ábra, szinte, látáson önként felvetődik a kérdés mit, kit ábrázolnak? Nagybánya, Felsőbánya sokat megfestett, imponáló tónusú horizontjait vonalozta le Macalik Alfréd nem egyszer s nem hiábavaló ismétléssel. Barátka eddig még ismeretlen érdekes témái csupa izgó feladatok.

De a Kornweisz-üzletbeli kiállítás messzebb konturokat is tartalmaz: a „Tengerparton” ritka derűjében „Tavaszi” szakadozó bárányfelhőkben ott bujkál a boldogság kékje. Legfogósabb festménye azt hisszük, az „Alkony a Körös felett”, ahol mindent pompázó színekbe bont az elterpeszkedő este reink effektusa. Komoly studiumok, kecses ceruzarajzok, egy-két pasztell egészítik ki a napokban megnyitott kiállítást. Macalik nem vízszrevolúciót a festészetbe. Leszűrődött tehetségű alkotásai egy biztos kezű, jó szemű s jóhiszemű művészt reprezentálnak. A mi a nagyközönséget illeti, Macalik Alfréd művészeite különösen meleg és széleskörű figyelmet érdemel. A kiállítás reggeltől estig nyitva van. (bl.)

Förster ellenében emigránsokat fog kérni a magyar külügyminiszter

Gömbös életmet szállít Erzberger gyilkosának

Gömbös Gyula megjelent a királyi ügyészségnél Ulain Ferencel együtt és érdeklődtek a főügyésznél Förster-Schultze Henrik, Gömbös vendégének sorsa iránt. Gömbös megkérdezte, hogy nem szenved-e Förster-Schultze esetleg élemliszterben, vagy ruhában szükségét és kijelentette, hogy ő mindenben készséggel áll a letartóztatott bajor rendelkezésére. Az ügyészség elnökétől engedélyt is kért arra, hogy Erzberger Mátás állítólagos gyilkosát a szükségletekkel elláthassa.

A német kormánynak ma érkezett Budapestre az a hivatalos átirata, melyben Erzberger gyilkosának kiadatását kéri.

Ami a politikai bűnösöknek kölesönös

kiadatását illeti, úgy erre nézve Németországgal Magyarországnak szerződéses alapja nincsen. Németország többször meg is tagadta Magyarországnak politikai bűnösök kiszolgáltatását. Förster-Schultze kiadatására vonatkozó tárgyalások közben, melyeket a külügyminiszter folytat majd a német kormány képviselőivel, esetleg magyar politikai bűnösöknek Németország által való kiadásáról is lehet szó.

A kormány egyelőre közölte a német követésével, hogy Förster kiadatásáról a magyar törvények szellemében később döntenek. A német detektívek visszautaztak Berlinbe.

Próbamozgósítást rendelt el szeptember 12-re Coolidge amerikai elnök

New York, augusztus 28. Az amerikai közvéleményben élénken pertraktálják Coolidge elnöknek egy rendeletét, amelv szeptember 12-re „védelmi napot”, vagyis próbamozgósítást rendelt el. Hivatalos kommunikékban arra utalnak, hogy a védelmi nap nem általános mozgósítást jelent, hanem csak demonstrálni akarja, hogy Amerika fel van készülve. A sajtó egy része helyteleníti ezt a militarisztikus intézkedést és rámutat arra, hogy ma, amikor Amerika egyre jobban közeledik ahoz, hogy diplomáciailag részt vegyen az európai politikában, egy ilyen általános mozgósítás, bármennyire hangsúlyozzák is annak védelmi jellegét, mégis valamennyi hatalom figyelmét Amerikára irányítja.

ÚJDONSÁGOK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Printul Carol (volt Szilágyi Dezső-utca) 6.
Kiadótulajdonos: Sonnenfeld Adolf Részvénytársaság
Telefon 38.

Előfizetési díj helyben egész évre 600 lei, félfévre 300 lei, negyedévre 150 lei, egy hóra 50 lei; vidéken egész évre 720 lei, félfévre 360 lei, negyedévre 180 lei, egy hóra 60 lei.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal és a Hegedűs Hirlapiroda, (Telefon 12-11.)

* Biharpüspökibe 100 lei a menetjegy-iroda autója az utas lakásáról.

* Gyászistentisztelet Avram Jancu emlékére. A nagyváradi gör. kei. székes-egyházban tegnap gyászistentiszteletet tartottak Avram Jancu születésének századik évfordulója alkalmából. Az istentiszteleten az összes katonai és polgári hatóságok megjelentek. A szertartást Horváth Endre, Popovici Vazul és Papp György végezték, ennek során Popovici Vazul tartott prédikációt Avram Jancuról.

* Bethlen Istvánt kitüntette Horthy kormányzó. Budapestről jelentik: Bethlen István magyar miniszterelnököt Horthy kormányzó a Magyar Erdemkereszt nagykeresztjével tüntette ki. Jelenleg ez a legnagyobb kitüntetés Magyarországon és csak Hollandia királynője kapta meg. Az első magyar kitüntetett Bethlen miniszterelnök, akihez kitüntetése alkalmával Horthy meleg hangú kéziratot is intézett, felsorolva a miniszterelnök Magyarországnak talpraállítása körül szerzett érdemeit.

* Anatole France állapota aggasztó. Párisból jelentik: Anatole France Tours melletti birtokán ismét súlyosan megbetegedett. Állapota komoly aggodalomra ad okot.

* Eljegyzés. Zigre Anutát, Zigre Teodor biharpüspökii főjegyző leányát eljegyezte dr. Gyelán Károly törvényszéki jegyző.

* Olasz Péter hitszónokdata az Orsolyák-templomban. E hó 30-án este 7-8 órakor az Orsolyák-templomban Olasz Péter, a híres hitszónok tart beszédet. Szeptember másodikán ugyancsak Olasz Péter az aktuális problémákról — pályaválasztás, a női lélek, anya és serdülő gyermeke — fog minden tekintetben érdekes és értékes szónoklatot tartani.

* A Ciontemplomban az istentisztelet péntek este negyednyolc órakor kezdődik.

* Kereskedelmi alkalmazottak és tisztviselők újjáalakuló közgyűlése folyó hó 31-én az Atlantic mozgóban délelőtt fél 11 órakor. A közgyűlés egy új munkaprogram megkezdését is kell, hogy jelentse és ez alkalommal egy új vezetőséget fog választani a szervezett, amely az új munkaprogram végrehajtását garantálja.

* Ötven autó... A napokban Bécs és Semmering között az országúton egy Hübl János nevű bécsi munkás részt vett a kerékpárversenyen s mint a verseny legutolsó helyezettje 11 óra tájban a Semmering közelében levő Günselsdorf falu mellett egy táviróoszlopba ütközött. Mind a két térdkalácsa összezúzódott és lábszársontjai eltörték, úgy, hogy véres, nyitott sebekkel fektült az országút porában. Senki sem jött segítségére. Vasárnap lévén, a falusiak otthon pihentek vagy mulattak. Bécs és Semmering között vasárnap csak előkelő, gazdag kirándulók száguldottak leginkább magánautókon. Valahányszor a véresen sebesült ember egy mellette elhaladó autót megpillantott, minden erejével feltápaszkodott és összekulcsolt kezekkel rimázkodott, hogy vegyék fel. Körülbelül ötven autó rohant el Hübl János mellett, de egy sem állt meg, hogy segítsen a szerencsétlen emberen. Végre délután öt óra tájban, azaz hat órával a szerencsétlenség után akad egy megálló utas, aki megállította autóját a fájdalomtól és éhségtől már-már agyoncsigázott Hübl János mellett. Sofförjével együtt autóbá emelte Hübl János és beszállította a bécsi Ferenc József-kórházba, ahol az orvosok azonnal kezelés alá vették. Így felépüléséhez meg lehet némi remény. Ez az egyetlen emberies érzésű autótas Reich Adolf bécsi fa- és szénkereskedő. Hübl János, amikor eszméltehez tért a kórházban, fájdalmas hangon panaszkodott, hogy ötven autó haladt el a katasztrófa színhelyén, de egyiknek utasai sem hallgattak jajgatására és rimázkodására, míg végre az ötvenegyedik segített rajta.

* Beiratások a társulati fiú- és női felső kereskedelmi iskolába. Felhívjuk mindazokat, akik a társulati felsőkereskedelmi iskola bármely tagozatába, vagy osztályába beiratkozni óhajtanak, hogy ez iránti kérvényeiket legkésőbb f. évi szeptember hó 10-ig az iskola igazgatóságához (Str. Francisc Deák 3.) terjesszék be naponta délelőtt 11-12-ig. A kérvényhez csatolandó iskolai, születési és ujjraoltási bizonyítvány. A végleges beiratás időpontja később fog közzéteteni. Kérvényminták az iskolaszolgálnál kaphatók. Figyelmeztetjük

a szülőket, hogy a jelzett folyamodási határidőt annál is inkább tartsák be, mert ellenkező esetben gyermekeik kimaradhatnak az iskolából. *A Kereskedelmi Csarnok Elnöksége*, mint fenntartó testület.

* Kedvezményes utazásra jogosító kolozsvári Mintavásárra igazolványok a menetjegyirodában kaphatók darabonként 7 leiert.

* Adakozások. A zsidó leányegyletnek újabban a következők adakoztak: Ungár Adolf Spitzer Rózi kiváltásáért 1500 leit, esküvői gyűjtésből pedig 140 leit, Anné Odön Spitz Rózi esküvője alkalmából 100 leit, Sternberg Mór Klein Frida kiváltásáért 1000 leit, Pálly N. Ujhelyi Baby kiváltásáért 500 leit, Reichard Irén és dr. Somogyi Imre esküvői gyűjtésből 103 leit, Salamon Szidi és Stark Rudolf esküvői gyűjtésből 261 leit, Wallerstein Nelly és Fekete Miksa 50 leit, Berger Zsóka és Lszák Jenő 68 leit, Kepes Ilus és Weisz M. 99 leit, Gerő Gizi és Müller Miksa 120 leit, Gerő Eta és Mandel József 110 leit, Rozmann Irma és Szabó Sámuel 62 leit, Hackmayer Reskó és Grünfeld Sándor 95 leit, Glückmann Ella és Berkovits Jenő 150 leit, Östreicher Sári és Lefkovits Hermann 112 leit, Szirmai Gizella és Neumann Sándor 125 leit, Grünfeld Etus és Salamon Sándor 15 leit.

* Monarchista összeesküvést leplezték le Oroszországban. Wladivostokból jelentik: Az orosz rendőrség összeesküvést fedezett fel, melynek célja a szovjet-uralom megbuktatása volt. Az összeesküvés harmincnincel vezetőjét elfogták. Vallomásukból kiderült, hogy Nikolaevics és Cirill nagyhercegek uralma alatt a monarchizmust akarták újból életre keltetni. A rendőrség kinyomozta, hogy a komplot szervezői összeköttetésben álltak a charbin és és párisi monarchista szervezetekkel. Wladivostokban és más városokban szervezett banda-támadásokkal akarták a szovjet-uralmat a külföld előtt diszkreditálni.

* Iványi Jenő iparművészeti tanfolyama újból megkezdődik. Iványi Jenő, a közismert kiváló iparművész nyári szabadságáról hazakerült és szeptember elsején kezdí iparművészeti tanfolyamát. A tanfolyam tárgyai: bőr- és selyembatik, selyemfestés, bőr- és lakásberendezések tervezése, lakásdíszítés, rajz és festészet. A tanfolyam előadásait Kórház-utca 47. sz. alatti műtermében tartja. Beiratkozni is ott lehet minden délelőtt 10-től 12 óráig.

* Beiratások Hetényi színésziskolájába. A miniszterleg engedélyezett Hetényi színésziskola, az első év tapasztalatain okulva, intenzívebb tanítási módszerrel fog megnyitni. Marcus István színművészeti főfelügyelő ur a legmesszebb menő jóindulattal és kulturális hozzáértéssel adta meg utmutatásait, melyek mind az iskola színvonalának emelését célozzák. Az iskola ez évi tanfolyama szeptember hó 28-án kezdődik. Beiratásokat augusztus 29-től szeptember 4-ig fogad el Hetényi a színháznál levő irodájában naponta 10—fél 11-ig és délután 3—5-ig. Beiratási díj egész évre 500 lei, havi tandíj 600 lei. Az iskola növendékei közül eddig elszereződtek: Dajka Margit Kolozsvár, Bakó Eszti, Hadasi Lili, Vékonny Ilona Aradra, Braun Anci, Morgenstern Cica, Paládi Róza, Karácsonyi Marosvásárhelyre, Dicker Szidi, Vincze Emilia, Wittenberg Gizi Szatmárra, Fényes Lili Nagyváradra, Noszák Mária Gáspár Imréhez.

* A debreceni rendőrség elfogta Kovács ékszerész tolvaját. A nagyváradai államrendőrség bünyügyi osztálya négy nappal ezelőtt őrizetbe vette Farkas Béla huszonkét éves napszámot, mint aki részes a Kovács ékszerüzlet kifosztásában. Ugyancsak négy nappal ezelőtt a debreceni rendőrség értesítette a nagyváradai rendőrséget, hogy ott elfogták Agoston Lajos nevű nagyváradai fiatallembert, aki beismerte, hogy Popescu József, Farkas Béla és Krisztic Gábor nevű társaival ököfosztották ki a Kovács ékszerüzletet. Agostonnál az ékszerek egy részét meg is találták. Farkas Bélán kívül őrizetbe vették Szabó Lajos és Darvas Imre napszámosokat Páris-utca 19. szám alatti lakosokat és szállásadónőjüket is, dacára annak, hogy erősen tagadják, hogy a betörésben résztvettek volna. Farkas Bélát, Szabó Lajost és Darvas Imret átkísérték az ügyészre.

* Elárúsított olcsó árban őszi női divat szöveteket és vászonárúkat. Consum Áruház Rákóczi-ut. Moskovits-palotaszarok.

POLOSKAIRTÓ Noxin biztosan irtja, pusztítja, öli a poloskát, üvege 15—Lei FARKAS ISTVÁN. Apolló drogéria, Oradea Mare

Darvas harisnyái a legjobbak.

* Női ruha szabászatí varró és kalapkészítő iskola uriaszonyok és leányok részére. Évek óta eredményesen működő iskolámat kibővítettem. Fővárosi tanerő segítségével a legújabb párisi módszer szerinti női ruhaszabás, varrás és modellezés 6 hónap alatt, kalapkészítés 3 hónap alatt tökéletesen elsajátítható Orbán Sándornénál Str. Deák Ferenc-utca 2. Tanfolyam kezdődik szept. 3-án. Beiratás naponként d. u. 5—6-ig. Szabásminták rendelkezésre mértek után is mérsékelt áron készíttetnek.

* „KEGYELET” a Sas alatt.

MOZI

— Priscilla Dean az Atlantic és Apollóban. Régi kedvence a mozikközönségnek jelenik meg újra a vásznon. Priscilla Dean ez a művésznő. Kire a Stambuli szűz filmből még élénken emlékezhetünk, ahol sikerült neki a közönséget egy csapásra meghódítani. Az „Arabiai éjszakák” című keleti tárgyú drámában lép fel ez alkalommal, ahol egy francia légio markotányosnőjének szerepét játssza, kedvesen, bájosan. Egy nagyon bájos szerelmi történet a tárgya e drámanak. Főhőse természetesen Priscilla Dean, aki az arabiai puszták vad szerelmével szereti azt a férfit, ki őt figyelmére sem méltatja s akit sikerült életének feláldozásával ment ki a halál karjaiból. Az arabiai légio és a benszült életének megfésűse nagyon szép keretül szolgál e bájos történethez.

— Kacagó-est a Dorian Terrasseon. Zsufolt házak kacagásától volt hangos a Dorian Terrasse és filmszínház a tegnapi bemutatón, hol a „Hét évig lesz szerencsém” című, 5 felvonásban álló vígjáték volt műsoron. Régen volt ilyen hasonló vígjáték, ami ilyen nagy tetszést váltott volna ki a közönség részéről. Az 5 felvonásos vígjátékot megelőzi egy frappáns 2 felvonásos burleszk: „Fatty megszökik hazulról”, a főszerepben Fatty. Az előadások a Dorian Terrasseon 9, a Dorian-filmszínházban 6 órakor kezdődnek.

LEGUJABB

A Reichstag döntő gyűlése

Berlinből jelentik: A Reichstag mai döntő ülésére a pártok teljes számmal vettek fel. A bejáratoknál a rendőrszolgálat ellenőrizték, hogy a kizárt kommunista képviselők ne léphessenek be. Riesen aienők tizenegy órakor megnyitotta az ülést. Cholin kommunista képviselő napirend előtt tiltakozott a rendőrszolgálat ellen, a pártok. Rendőrszolgálat nevezte őket. Az aienők a képviselőt rendreutasította, mire a kommunisták gúnyosan nevettek. A döntő gyűlésen újabb összetűzések várhatók.

KÖZGAZDASÁG

Tüntetés készül a bécsi tőzsdén

Bécs, augusztus 28. Mint Prágából jelentik a tőzsde ma üzletetlen volt és az érdeklődés hiánya tetőpontját érte el. Legjobban jellemzi a mai forgalmat, hogy Skoda-részvényekben csak egyetlen kérés történt. A korlátlan is csak a legfontosabb papirokban történt néhány kérés.

Mint Berlinből jelentik, a birodalmi gyűlésen történt verekezés miatt, kedvezőtlenebbül ítéltek meg a politikai helyzetet. A kurzusok árfejlődése megakadt. A bányáértékek szilárdabbak voltak, valamint a káli-, petróleum- és elektromos értékek is. A korlát meglehetősen szilárd volt. Hadikölcsönt erősen kerestek.

A bécsi nagy esküdtészeki tárgyalásteremben egész nap tartott a Lombard- und Industrie bank hitelezőinek gyűlése, hogy állást foglaljon a szanalási javaslat ügyében. Hosszas és zajos vita után este névszerinti szavazásra került a sor. A szavazást nem tudták ma befejezni és holnap délelőtt folytatják.

Azt hiszik, hogy holnap tüntetés lesz a bécsi tőzsdén, mert a pénzügyminisztérium nyomtatékosan kövelei az aranyváltást a még adós tőzsdetagoktól és azzal fenyegette meg őket, hogy nemfizetés esetén megvonja tőlük a tőzsdelátogatás jogát. Ez a rendszabály harminchat tőzsdelátogatót érint.

TŐZSDE

Bukarest, augusztus 28. A tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Zürich, augusztus 28. Zárlat: Amsterdam 206'65, Newyork 532 egyv., London 2387 fél, Páris 2860, Milanó 2354, Prága 16, Budapest 0.0070, Belgrád 670, Bukarest 265, Bécs 0.0075 fél.

Budapest, augusztus 28. A csütörtöki magánforgalom: Magy. H. 552—554 Osztr. H. 188, Keresk. B. 1200—1220 Hazai B. 148, Angol-Magy. 42—43, Földh. 255—258, Pesti Hazai 3550, Borsod-Misk. 125, Viktória 218, Kőszén 2880—2900 Salgó 560—564, Urikányi 910, Ganz-Danub. 2450, Ganz-Vill. 1380, Fegyver 1275—1290 Rima 123, Schlick 55, Lang 112, Pallas 105—107, Cukoripar 2480, Cinner 65, Izzó 640, Műtrágya 120, Karton 80, Österm. 210, Nasci 2125, Ofa 53, Szlavónia 80, Nova 148, Mefter 248—250.

Budapest, augusztus 28. Termény-tőzsde: Gabonapiac tartott. Budapesti buza 390—395, rozs 320—325, tiszavidéki sörárpa 440—470, takarmányárpa 390—415, budapesti morzsolt kukorica 380—385, tiszavidéki 355—360, csöves tengeri októberre, novemberre 170—175, budapesti zab 390—400, új zab 330, 335, prompt korpa 230 ezer korona.

SPORT

Hozzászólás a mai váradí sportéletéhez

Kaptuk és közöljük az alábbi levelet: Visszatérve a Nagyvárad f. hó 26-iki számában megjelent, városunk sportjával foglalkozó cikkére, első sorban is sokaknak hálás köszönetet kell itt kifejeznem b. gy-nek, aki bátran szemébe merete vágni a fájó igazságot azoknak, akik Várad viruló sportját a mai nívóra súlyosították.

Már a NAC aradi kudarca is felrázta passzívításból azt a tömeget, amely csendesen összetartva, ölbettett karokkal némán tűrte, hogy teszik tönkre önző és hozzá nem értő emberek a mi közösséges multtal rendelkező sportunkat. Az utóbbi vereségek most már szigorú fellépést követelnek a sorozatos hibák előidézói ellen. Legelső sorban a két helyi sportlap feleljen, akik a közös célt el térvé, helyt adnak személyes vitáknak és heteken keresztül azzal traktálnak józslás sportembereket, hogy arbiterek szítsák a tüzet, a gyűlöletet a klubok között. Ez ellen a leghatározottabban szót emelünk, az ilyen és ehhez hasonló cikksorozatok élezték ki annyira a viszálykodást, hogy ma már nyugodtan lehetetlen végig nézni egy-egy mérkőzést. Klubfanatizmussal van eltele a rendezőség is, amelynek egészen más hivatása van a mérkőzők idején. Ide vezethető vissza a bírókat állandóan

erő sértegetések sorozata, akiknek erőyes felszólítására sem vezeti ki a rendező a saját klubjához tartozó rendbontót. Sőt nem egyszer usztikják botrány csinálásra az erre amúgy is kapható elemeket. Csak másodsorban lehet szó a klubok vezetőségéről és itt határozottan disztigálnunk kell, mert vannak közöttük sokan nemcsak gondolkodású sportemberek, de sajnos, vannak kifejezetten klubfanatikusok, akik félredobva a nemes célt, egyéni szempontokat domborítanak ki a sport jellegé alá. Ez utóbbiaknak azonnal távoznunk kell és azok, akik a nemes cél érdekében akarnak tovább dolgozni, üljenek össze, míg nem késő és nyujtsanak egymásnak békejóbort és zárják ki kebelükből a pártoskodókat.

Nem kell félni a tisztító munkától, csak bátran, hátuk mögött áll az a nagy tömeg, mely az utóbbi hónapokban lassan félrevonult a sporttól, meglassák, rövidesen megtelnek ismét a sporttéren pad sorok és a váradi sport újra elfoglalja az őt megillető helyét.

Az aktív sportolótól pedig fokozottabb önfegyelmeztséget várunk el, tessék tiszteletben tartani a közönséget és ne botrányokkal gazdagítsák a sportkodexet, hanem lelkesedéssel elért sikerrel.

Remélhető, hogy még nem késő a jó utra térni és hogy azt elérhessük, „egyesült erővel haladjunk a célhoz.”

Egy sportbarát.

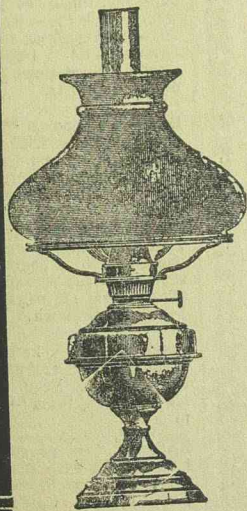
* ETC-MTK 0:0. Vasárnap az érmi-hályfalvai TC játszott barátságos mérkőzést a margittai T. K. Dacára az érmi-hályfalvaiak durva játékának, amelyben Herskovits vezetett, mégis az erősen tartalékolat margittai csapat mindvégig egyenrangú ellenfele maradt az ETC-nek. Az érmi-hályfalvaiak közül Feldmann és Zrinyi váltak ki, viszont a margittai csapatnak Szveta és Böttger I. voltak a legjobb emberei. A mérkőzést Fülöp a megszokott rutinjával vezette le.

* SzSE-TAC 1:1 (0:0). A válogatott játékosait nélkülöző szatmári csapatot látta vendégül vasárnap a fiatal fejlődőképes tasnádi AC. Az első félidő eredménytelenül végződött. A második félidő legelején az SzSE Czillik révén gólt ér el, amit csak hosszú, lelkes játék után tudott a TAC Kádár góljával kiegyenlíteni. Az SzSE-ből Czillik, Lukács és Vidák, a TAC-ból pedig Erdős (volt Nac), Kádár, Veress, Hunyadi és Szonóth váltak ki.

NYILTÉR

Van szerencsém a nagydíjű közönséget uridivatüzletem megnyitására (d. e. 11 óra) tisztelettel meghívni.

Róth M. Utóda.

Lámpaáru lámpacső táblaüveg

közelgő idényre korlátlan mennyiségben és gyári áron beszerezhető

Ugorkás és bejőftes áruk leszállított áron árusítanak.

FRAȚII KOMLÓS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa és táblaüveg gyári raktára
Oradea-Mare
Nagyvárad
Str. Nicolae Jorga 13.

SZERKESZTŐI ÜZENET

F. P. Ceica. Amíg a dolog lényegét nem ismerjük, nem foglalkozhatunk bővebben az ügygel. Igazolható adatokat kérünk.

A TEVE

— REGÉNY —

48

Irta: LAKATOS LÁSZLÓ

Kiküldte a gyorsíró. Micsoda igazságtalan egy ember. En vagyok vele szemtelen és ő mással gorbáskodik. Ugy lát szik, már érzi, hogy nem vagyok többé a cselédje. Most felmondok neki.

Ajka zavartan mozgott. Valamit akart mondani. Megelőztem.

— Kérlek, ne fáradj. Most jövök a tanártól. Azt mondja, az idegeim tökéletesen rendben vannak és nem is dadogok. Má... ár... már... de... nem... is da... da... dadogo... go... go... gok.

— Hallom.

— Hallom.

És egy hangosat nevetett. Belefűrészt az arcomba.

Benváltam a zsebembe, kivettem a borítékot, amibe kikészítettem a pénzt. Levágtam az asztalra.

— Mi ez?

— Ez, kérlek, egy boríték és benne pénz.

— Pénz?

— Igen. Az Osztrák-Magyar Bank bankjegyei. Aláírta őket a bankkormányzó és mindkét állam pénzügyminisztere.

— Pénz?

— Pénz.

— Nem értem. Még egyszer kérdezlek: Mi ez?

— Hogy ez mi? Ez — ez...

És kivágtam az asztalra a noteszkönyvet.

— Pontos nönyvezetés. Azt hiszem nem tévedtem egy fillérrel sem. És — köszönöm, hogy eddig szíves voltál hitelezni nekem.

Belenézett a noteszbe. Talán nem is akart, de egészen gépiesen megfordította a kis könyvet, lapozni kezdett benne. Számokat olvasni.

Felbőszített. Micsoda! Ez az ember nem bizik meg az összedasomban? Talán azt hiszi, hogy csalog.

— A számok pontosak. Nem csaltam. Nem tévedtem. Leszel szíves nyugtat adni róla.

Hosszu szünet.

— Fiam...

És ha az is vagyok. Megengedhetem magamnak. Eleget dolgoztam, eleget kínlódtam ebben az életben. Most már pénzem is van, gazdag is vagyok, szabad egyszer örülnem is lennem. Különben is tisztázuk: mi az örültség?

— Na de...

— Az örültség betegség. Az egyiknek a gyomra fáj, a másiknak az agya. Egyre megy. És szeretném látni, hogy te egy embert, aki pénztől nyugtat kér, kidobsz csak azért, mert annak fáj a gyomra. Ha örült vagyok.

— Az vagy!

— Akkor is az az én örültségem. Az én privát passzióm. És amíg át nem harpom a torkodat, neked semmi közöd hozzá.

— At akarod harapni a torkomat?

Nem emelte fel öklét, nem jött felém, nem fenyegetett, nem védekezett. Csak elnevette magát hangosan, jókedvűen. Tiszta nevetés volt, szívből jött, ez egyszer nem is fűrészt.

Mit tehettem? Én is nevetni kezdtem.

— A torkodat? Nem, kérlek alázatosan, ott a nyakad és a tokád körül nagyon hájas vagy és a tanár, akitől éppen most jövök, elhittott a zsíros eledelért!

Szünet.

— Rá akarsz gyújtani?

— Miért ne?

Ehogyadtam és a cigaretta árat hamar leszámoltam az asztalra.

— Egyiptomi. Tizenhat fillér. Leszel szíves ennyivel is többről kiállítani a nyugtat.

Szünet után ő.

— Nézd fiam, beszéljünk komolyan.

— Kérlek, én nem is tudok másképp.

— Annál jobb. Te most azt várod,

hogy megkérjem tőled Ilona kezét.

— Tévedsz. Én az Ilona férje vagyok és nem a mamája. Én nem akarom férjhez adni az Ilonát.

— Én becsületszavamra mondom neked...

— És én is becsületszavamra mondom neked...

(Folyt. köv.)

Bárony kalapot 80 leitől alakít Kepes Erzs és Emmer Ilus

Strada Saguna (Kapucinus-utca) 9. szám.

Angol női szabóságomat elsőrendű francia szabósággal kibővítettem. Eredeti páisi és bécsi modellek után készítek kosztümöket, köpenyeket, estélyi és utcai toalettet a legkülönlegesebb kivitelben. A francia szabóságot W. Lichtner Irén vezeti. Bécsi szalon tulajdonosnő vezet. — Az urhölgyek becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel.

Beregi M. Sándor

angol és francia női divat terme
Str. Princul Carol (Szilágyi D.-u.) 19.

Bihardiószegi gazdaságunk

feloszlása folytán

merinó juhászatunk részletekben is eladó

Moskovits Adolf és fiai Rt. Aurel Vlaicu (Vámház)-utca

A Cionista kongresszus résztvevői feltétlenül el kell hogy Cionizmus csödjét c. könyv olvassák a Cionista mozgalom tényleges állapota felől tiszta képpel bírjanak. — Kapható a Központi Újság és Jegyirodában és a kongresszus napján az „Apolló”-mozgó bejárájánál.

Eladó ház

Sf. Ladislau Körös-utcán azonnal beköltöztethető 3 szoba fürdőszoba, cselédszoba, konyha kamarából álló szép modern lakással. Parkírozott udvar, gazdasági udvar, nagy istálló. Külön épületben fűszer üzlet. Értekezhetni. Körtmáros Lászlónál. Strada I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22.

UJDONSÁGI

IRÓGÉP-SZALLAG

legfinomabb angol gyártmány izléses

f a - d o b o z b a n

minden nagyságban és színben kapható.

HEGEDÜS

iroda-berendezési vállalatnál

UJDONSÁGI

A legkisebb
adotts ára 30 lei

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Egy ezr. ára 3 lei
vastag betűs d. 10

Oktatás

Latin nyelvből rendes v. magántanulókat állandó előkészítésre vagy javító vizsgára elvállal nagy gyakorlattal bíró szakitanár. Cím kiadóban. 424

Művelőintézet Buda-pestben (V. Sas-utca 15). Kövesz bennlakó növendékeket, magántanulókat előkészíti a levizsgárat. Augusztus 26, 27, 28, 29, 30, 31-én. 408

LAKÁS

Lépcső, konyha, spájz teljes berendezéssel azonnali átadó. Vas. Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 76. 503

Nagyon olcsón átadók egy-szobás komplett szép lakás, kettőszobás mellék-helyiséges egyszerűbb lakás. Iroda: Pável-utca 5.

Blokerlénem katonaváro-szban lévő szoba, konyha, mellék-helyiségekkel, álló lakásomat hasonlóval, — Ért. kezni Blumentfeldnél, Sonnenfeld-nyomda. Ny

Ellátás

Tanulók vagy nőtlen fiatal ember teljes ellátást kap-naknak nyugalmazott jegyzőnél. Nügesztelep 100-42

Alkalmazás

Tisztességes mindenest keresek azonnali beépés-re 3 tagú családhoz. Cím a kiadóban. 404

Bármiféle irodai munkát, könyvelést, román levelezést is d. e. 8-1-ig azonnali vállalkoz. Cím a kiadóban. 425

Művelőképes bankgyakorlatlalt bíró könyvelőt keres alakulónak levő rész-vénytársaság. Írásbeli ajánlatok bizonyítvány másolatokkal dr. Váradi Ödön ügyvédhez adandók be delután 4-6 között. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 12. 6

Perfekt gép- és gyors-író, könyvelésben is gyakorlott, hosszabb kereskedelmi praxissal állást keres. (németül diktandóra ir). Címeket a kiadóba kér.

Könyvvel rendelkező ur-leány pénziárnoki vagy irodai állást keres. Cím a kiadóba. 506

Megbízható főzni tudó minden kis családhoz jelenikerkézék delután 4-től 5-ig Huszárné, Vlahuța (Szt. János)-u. 4. 514

Intelligens kisasszonyt, tanítóit vagy óvónőt keresek szept. 1-10. (esetleg csak delutánra két nagyobb lányka mellé. Cím a Hegedűs Hirlapiródaiban. 513

Adás-vétel

Eladó 243 bérház, dízel-ház, magánház 100 ezer-től 4 millióig. Szanatórium mellett 10 holdas szőlő, főúri lakással, olcsón. Weisz Gizi, Strada Tipografiei (Nyomda-utca) 4. sz. 48

Déák forgalmu vidéki vá-rospan egy vasúti lakás-sal átadó. Cím a Hegedűs Hirlapiródaiban. 498H

Villamos berendezéseket

javításokat, lámpa-tisztítást, galvanizálást
jutányos árban készít
Öcsay
(volt Grünfeld és fia cég) Strada General Mosoiu
(Kert-utca) 4. Ipartestület mellett.

34-38 LEUNG

25 DRB. LEVELPAPÍR DRB. BORITEK!
SONNENFELD R.
PAPÍRÁRUHAZÁBAN, REGINA MARIA
(BEMERTÉR) 3. SZÁM.

Áller képes családi lap re-gőbbi számai visszamenőleg 1-es számgig kizárólag Hegedűs Hirlapiróda Nagyvárad kapható.

MOTOROK

Szlvógáz 30, 40, 50 és 70 HP.
Benzin 4, 10, 12, 14 és 16 HP.
Nyersolaj 20, 40, 45 és 55 HP.

GŐZGÉPEK

Félszabill 30, 40, 50 HP.
Compoundszabill 50, 60, 70 és 250 HP., összes gépek gyárilag javítva azonnali szállíthatók, kedvező ár mellett.

Kérjen árajánlatot!

Friedrich Testv. Timișoara

Olcsóbb mint a külföldi ár.

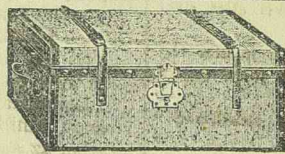
Saját gyártmányu

sze krény- papirokból

kérjen árajánlatot

SUNFIELD-től

Oradea-Mare, Str. Vlahuța 29.

Gyárunkban, Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám alatt egy külön

detail áruosztályt rendeztünk be elsőrendű bőröndárunk, berendezett kasszainknak és iskola-táskáinknak eredeti gyári árban való elárúsítása céljából. Felvállalunk továbbá mindenféle szakmánkba vágó különleges bőröndárak elkészítését méretek szerint, ugyiszintén vállalkozunk javításokat is.

Nagyvárad Bőröndáru és Táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 18. szám.

Amerikai

ÍRÓGÉPSZALLAGOK, CARBON-PAPIROK, SOKSZOROSÍTÓ GÉPEK ÉS ANYAGOK GOLDSTEINNAL
TELEFON: 41-45.

RUNOMI-METALLUM

lószerszámvereték és fémárugyár
Brașov, Vasut-utca 37—39. sz.

Legszebb kivitelű réz, fém és nikkel lószerszámvereteket szállít raktárról. Elsőrendű nyeregmez minden méretben

Sonnenfeld Adolf nyomda Réz-ny. Társ.

Eladó Ó német stílu e-féle vittinnel, ebédlo, háló-ur szoba, egy renaissance ebédlo, álló tükrök, hencser, szekrény fehér és barna, vaságyak. Rövid kereszt-húros és egy hosszú zongora. Bul. Reg. Ferdinand Rákóczi-ut 30. Szász. 473

Hálószoza üzleti dobozok perza szőnyeg eladó. Oláry I., Bul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut). 470H

Eladó kézmunka storok, függönyök, fehér színes és arany terítők, nagyon szép filé munkák, csipkék, be-tétek és motívok, kötött terítők, kicsik és nagyok diványpárna montirozalan kicsi kelin terítők, szekrény csikok. Zzebkendők. leibhenek, álló lámpaer-nyő, szőnyegek, perza, szmirna és argaman. 23 m. ninom rumburgi vászon. 12 személyes étkező szer-viz és egy 6 személyes ezüst szerviz, gobelin kép selyem horgolt dedikálók, selyem rojtos kendő kötött csipke. Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30 sz. jobbra SZÁSZ. 287H

Alma legnemesebb fa ok-ból e y waggonnal, vala-mint 10 mázsa gyapjú Szi-lágy megye en eladó. Er-tekezni Str. I. C. Brajanu (Szaniszló utca, 2. sz. Dr Popnái. 509H

Egy teljesen új 6-os számú kétkaru orsós pár eladó. Megtekinthető Sajth Jozsefnél Székelyhid. 510

Előrendű keresztúros zongorát megvételre keresek. Címeket a kiadóba kérek. 508

Eladó egy jó karban levő pedálos cimbalom. Érte-kezni dél alatt Templom-tér 7. Ny

Bárák eladók. Házaladás, megbízásokat vállalkoz. Kölosónokot megszerzünk. Magánpénzeket, jutalékokat kihelevezünk. Adásvételi R-t Parcul Traian 12. Ertesztés delután. 5

Zongora angol mehani-kával és mesterhegedűk eladók. Str. Calvariului (Kálvária-u.) 20. l. bal. 484

Külföldiek

Csipekeendilizést gépen olcsón készítek Str. Cuza Voda (Szacs-vay-utca) 8. ajtó 1. 480

Őszi, téli női kosztümök, köpenyek, ruhák és térfi téherneműek 250—600 leig izlésesen készílnék a leg-egyszerűbbtől a legdívato-sabbig. Nügesztelep 100-62 Schwartz-ház. 340

Házisnya stoppolást fehér-nemű, és minden felsőruha javítást és varrást jutá-nyos aron vállal Horváth Sándorné Huszár-utca 1. 389

Filissó és gouvre munkák nagyon olcsó árban ké-szülnek. Strada Alexandrii (Teleki-utca) 22. sz. alatt, a kapuval szemben. Ny

Összeköttetést keresek waggontételű szállításra idei cirokfejet. Végh Pál Nagyszalonta, Piata Vik-toria 7. 511

Elveszett egy pénziárca Lakatos-utca felső végétől a Baross hidig. B. meg-találót kéri a Csengeri-utca 1. szám alá kenyér-gyári irodába leadni. 512